2003. évi LXXXIV. törvény

az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről[1]

Az Országgyűlés
– az egészségügyi tevékenység kiemelkedő jelentőségének tudatában,
– az egészségügyi dolgozókat megillető társadalmi megbecsülés szem előtt tartásával,
– az egészségügyi ellátórendszer folyamatos működésének és az egészségügyi dolgozók tevékenységének sajátosságaira figyelemmel,
– tekintettel a betegek jogára a pihent egészségügyi dolgozó által nyújtott ellátáshoz,
– az egészségügyi tevékenységet végzők jogai és kötelezettségei szektorsemleges követelményeinek szem előtt tartásával,
– az egyes egészségügyi tevékenység folytatására, illetve munkavégzésre irányuló jogviszonyokból adódó eltéréseket figyelembe véve,
– az egészségügyi dolgozókra vonatkozó előírások egységes meghatározása és ezáltal az ellátás biztonságának javítása céljából
az egészségügyi dolgozók jogállásának egyes kérdéseiről a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

A törvény célja

1. § E törvény célja az orvosok és az egészségügyi dolgozók (a továbbiakban együtt: egészségügyi dolgozó) gyógyító-megelőző tevékenységére vonatkozó alapvető rendelkezések egységes, az egészségügyi tevékenység végzésére irányuló jogviszony fajtájától független meghatározása, továbbá az egyes munkavégzésre irányuló jogviszonyok sajátosságaiból adódó eltérő követelmények megállapítása.

A törvény hatálya

2. § (1) E törvény hatálya a Magyar Köztársaság területén
a) egészségügyi szolgáltatást nyújtó természetes és jogi személyekre, továbbá jogi személyiség nélküli szervezetekre,
b) egészségügyi tevékenységet végző természetes személyekre
terjed ki.
(2) E törvény rendelkezéseit a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény hatálya alá tartozó személyes gondoskodást nyújtó intézményben egészségügyi tevékenységet végző egészségügyi dolgozók tekintetében is alkalmazni kell, amennyiben az intézmény egészségügyi szolgáltatás nyújtására jogosító működési engedéllyel is rendelkezik.

1 A törvényt az Országgyűlés a 2003. október 20-i ülésnapján fogadta el.

(3) E törvény rendelkezéseit a 4. § *b)* pontjában meghatározott, az egészségügyi ellátásban közre nem működő dolgozók tekintetében csak a törvényben külön nevesített esetekben kell alkalmazni.

(4) Nem terjed ki e törvény II. és III. fejezetének hatálya a külön törvény alapján közforgalmú gyógyszertárat személyi jog alapján működtető gyógyszerészekre és az igazságügyi orvos szakértőkre.

(5) Ahol e törvény eltérő rendelkezéseket nem tartalmaz, ott az adott munkavégzésre irányuló jogviszonyra vonatkozó törvény előírásait kell alkalmazni.

Alapelvek

3. § (1) A Magyar Köztársaság területén mindenki, aki megfelel az e törvényben és más jogszabályokban foglalt követelményeknek, jogosult az egészségügyi tevékenység végzéséhez szükséges szakképesítések megszerzésére, továbbá – a rendelkezésre álló lehetőségek között – a választott jogviszony keretében egészségügyi tevékenység végzésére.

(2) Az egészségügyi dolgozókkal szemben támasztott követelmények egységesek, és – ha e törvény másként nem rendelkezik – függetlenek az egészségügyi dolgozót foglalkoztató egészségügyi szolgáltató jogállásától, illetve az egészségügyi tevékenység végzésére irányuló jogviszony fajtájától.

(3) Az egészségügyi tevékenység végzésére irányuló jogviszony típusának megválasztása nem irányulhat az egészségügyi dolgozó jogos érdekeinek védelmét biztosító rendelkezések érvényesülésének korlátozására, illetve csorbítására.

Fogalommeghatározások

4. § E törvény alkalmazásában:

a) egészségügyi dolgozó: minden egészségügyi tevékenységet végző természetes személy

aa) aki az általa ellátóit egészségügyi tevékenység végzésére jogosító szakképesítéssel rendelkezik, vagy

ab) nem rendelkezik az *aa)* pont szerinti szakképesítéssel, de közreműködik a szakképesítéssel rendelkező egészségügyi dolgozók által ellátandó feladatokban;

b) egészségügyben dolgozó: az *a)* pont hatálya alá nem tartozó, az egészségügyi szolgáltatóval a szolgáltató működőképességének, illetve az egészségügyi szolgáltatások üzemeltetésének biztosítása céljából munkavégzésre irányuló jogviszonyt létesítő személy;

c) egészségügyi tevékenység: az egészségügyi szolgáltatás részét képező minden olyan tevékenység, amelynek végzéséhez szakképesítés szükséges;

d) az *a)–c)* pontokban foglaltakon túl e törvény alkalmazásában az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 3. §-ában foglalt fogalommeghatározásokat kell figyelembe venni.

II. Fejezet

AZ EGÉSZSÉGÜGYI TEVÉKENYSÉG VÉGZÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

5. § (1) Az egészségügyi dolgozó az egészségügyi tevékenységet, az adott helyzetben általában elvárható gondossággal, a szakmai követelmények keretei között, a szakmai kamarák által kidolgozott etikai szabályok megtartásával, legjobb tudása és lelkiismerete szerint, a rendelkezésére álló tárgyi és személyi feltételek által meghatározott szinten, szakmai kompetenciájának megfelelően nyújtja. Az egészségügyi dolgozó – amennyiben a beteg egészségi állapotát károsan nem befolyásolja és a beteget más orvoshoz irányítja – az egészségügyi tevékenységet megtagadhatja, ha az adott tevékenység erkölcsi felfogásával, lelkiismereti vagy vallási meggyőződésével ellenkezik.

(2) Az egészségügyi dolgozót hivatása gyakorlása során a betegek iránti elkötelezettség és a beteg érdekeinek kiemelt védelme vezérli. Minden egészségügyi tevékenység a beteg személyisége, méltósága és jogai tiszteletben tartása, életkorának, valamint önrendelkezésének figyelembevétele mellett történik.

(3) Amennyiben az egészségügyi dolgozó egészségügyi szolgáltatónál munkavégzésre létesített jogviszony keretében tevékenykedik, az egészségügyi tevékenység végzése során – az (1) bekezdésben foglaltakon túl – figyelembe kell venni a szakmai felettes(ek) jog- és szakmai szabályoknak megfelelő utasításait is.

(4) A szakmai felettes a (3) bekezdésben foglaltak keretében gondoskodik

a) a 4. § *ab)* pontja szerinti egészségügyi dolgozók szakmai irányításának megszervezéséről;

b) az irányítása alá tartozó egészségügyi dolgozók

ba) feladatainak részletes meghatározásáról,

bb) szakmai fejlődését biztosító feladatokban, képzésekben, továbbképzésekben való részvételéről,

bc) szakmai felkészültsége rendszeres ellenőrzéséről,

bd) teljesítményének értékeléséről;

c) az egészségügyi szolgáltató vezetésével való kapcsolattartásról.

(5) Az egészségügyi dolgozó által egy héten valamennyi, az e törvény III. fejezetében felsorolt jogviszony alapján végezhető egészségügyi tevékenység együttes időtartama – 6 havi átlagban – nem haladhatja meg a heti 60 órát, továbbá az egészségügyi tevékenység időtartama egy naptári napon a 12 órát akkor sem haladhatja meg, ha az egészségügyi tevékenység végzésére párhuzamosan több, vagy több fajta jogviszony keretében kerül sor.

(6) A több, illetve a több fajta jogviszony keretében egészségügyi tevékenységet végző egészségügyi dolgozó az egyes jogviszonyai szerinti egészségügyi szolgáltatónál nyilatkozatban tanúsítja, hogy az egészségügyi tevékenysége az (5) bekezdés szerinti korlátot nem haladja meg.

(7) Az egyházi jogi személyek egészségügyi dolgozói feladatukat egyházi személyként is elláthatják.

6. § (1) Az egészségügyi dolgozó köteles önképzéssel és a szervezett továbbképzések által biztosított lehetőség igénybevételével magát rendszeresen továbbképezni annak érdekében, hogy tevékenységét az egészségtudományok mindenkori állásának megfelelően – a rendelkezésre álló személyi és tárgyi feltételek keretei között – végezhesse. Az egészségügyi dolgozónak a kötelező jellegű továbbképzések miatt felmerült és igazolt költségeit (tanfolyami díj, utazási költség, szállásköltség stb.) a munkáltató megtérítheti.

(2) Az egészségügyi dolgozók egészségügyi tevékenység végzésével kapcsolatos jogait és kötelezettségeit egyebekben az Eütv. 125–140. §-a tartalmazza.

III. Fejezet

AZ EGÉSZSÉGÜGYI TEVÉKENYSÉG VÉGZÉSÉRE IRÁNYULÓ EGYES JOGVISZONYOK

7. § (1) Az egészségügyi dolgozó egészségügyi tevékenység végzésére – ide nem értve a sürgős szükség esetén ellátási kötelezettség alapján végzett tevékenységet – akkor jogosult, ha a külön jogszabályokban foglaltak szerint

a) rendelkezik az adott egészségügyi tevékenység végzésére, illetve az abban való közreműködésre jogosító szakképesítéssel, és

b) szerepel az egészségügyi szakképesítést szerzett személyek alapnyilvántartásában, illetve az egészségügyi dolgozók működési nyilvántartásában, és

c) amennyiben külön törvény a tevékenység gyakorolását szakmai kamarai tagsághoz köti, tagja az illetékes szakmai kamarának, és

d) egészségi állapota alapján az adott egészségügyi tevékenység végzésére alkalmas, és

e) amennyiben az egészségügyi tevékenységet saját nevében és felelősségére végzi, rendelkezik az egészségügyi szolgáltatás nyújtására jogosító működési engedéllyel.

(2) Az egészségügyi dolgozó egészségügyi tevékenység végzésére, illetve az abban történő közreműködésre – a rendelkezésre álló lehetőségek között – az alábbi jogviszonyok keretében jogosult

a) szabadfoglalkozás keretében,

b) egyéni egészségügyi vállalkozóként,

c) társas vállalkozás tagjaként,

d) közalkalmazotti jogviszonyban,

e) munkaviszonyban,

f) közszolgálati jogviszonyban,

g) szolgálati jogviszonyban,

h) egyházi személyként,

i) önkéntes segítőként.

(3) A 4. § *ab)* pontja szerinti egészségügyi dolgozó az egészségügyi tevékenység végzésében a (2) bekezdés *c)–i)* pontjai szerinti jogviszonyban működhet közre.

(4) A (2) bekezdés *a)–b)* pontjai szerinti jogviszonyban csak az (1) bekezdésben foglalt valamennyi rá vonatkozó rendelkezésnek maradéktalanul megfelelő egészségügyi dolgozó jogosult egészségügyi tevékenység gyakorlására.

A szabadfoglalkozás

8. § (1) Az egészségügyi dolgozó jogosult bármely egészségügyi szolgáltatónál megbízási szerződés alapján a szakmai kompetenciájába tartozó egészségügyi tevékenység ellátására.

(2) A szabadfoglalkozású jogviszony keretében működő egészségügyi dolgozó e tevékenységét az egészségügyi hatóság egészségügyi szolgáltatás nyújtására jogosító működési engedélye és – amennyiben az őt foglalkoztató egészségügyi szolgáltató nem követeli meg – a tevékenységével esetlegesen okozott károk megtérítését biztosító kötelező felelősségbiztosítási szerződés megkötése nélkül végezheti.

(3) A szabadfoglalkozású jogviszony keretében működő egészségügyi dolgozó az egészségügyi tevékenységet az őt megbízó egészségügyi szolgáltató nevében végzi.

9. § (1) A szabadfoglalkozású egészségügyi dolgozó és az egészségügyi szolgáltató közötti megbízási szerződésben rögzíteni kell

a) az ellátandó feladat(ok) pontos megnevezését, a feladatok ellátásához szükséges tárgyi feltételek biztosításának módját, valamint a munkavégzés helyét és idejét,

b) a szabadfoglalkozású egészségügyi dolgozó szakmai felettesének megnevezését,

c) amennyiben a szabadfoglalkozású egészségügyi dolgozó feladatkörébe más egészségügyi dolgozók szakmai irányítása is beletartozik, az általa irányított, illetve felügyelt egészségügyi dolgozók munkakörének megnevezését,

d) az adott időszakban, de legfeljebb 6 hónap alatt a szabadfoglalkozású egészségügyi dolgozó által végzendő egészségügyi tevékenység időtartamát és beosztását, illetve a szabadfoglalkozású egészségügyi dolgozó nyilatkozatát az önkéntesen vállalt többletmunka tervezett mértékéről,

e) az ellátott feladatok díjazását,
f) a megbízás keretében okozott kár megtérítésének szabályait,
g) a szerződés megszüntetésére vonatkozó rendelkezéseket.

(2) Az (1) bekezdés szerinti szerződés további tartalmára a szakmai kamarák ajánlásokat adhatnak.

(3) A szabadfoglalkozású egészségügyi dolgozó által ellátott feladatok díjazására a szakmai kamarák tehetnek javaslatot, amelyet az Egészségügyi Közlöny közzétesz.

Egyéni egészségügyi vállalkozás

10. § (1) Az egészségügyi dolgozó jogosult a külön törvény(ek)ben foglalt engedély(ek) birtokában, egyéni egészségügyi vállalkozóként a saját nevében és felelősségére egészségügyi szolgáltatóként működni.

(2) Az egyéni egészségügyi vállalkozóként történő munkavégzés esetén az egészségügyi szolgáltatás nyújtására jogosító működési engedélyt kiadó egészségügyi hatóság részére be kell mutatni az egészségügyi tevékenységre való egészségi alkalmasság igazolását is.

(3) Egyéni vállalkozás keretében, amennyiben az ahhoz szükséges személyi és tárgyi feltételek rendelkezésre állnak, minden olyan egészségügyi tevékenység végezhető, amelynek végzését külön törvény nem korlátozza, illetve amely kapcsán külön jogszabály nem nevesíti a feladatot ellátó konkrét egészségügyi szolgáltatót.

Társas vállalkozás

11. § (1) Az egészségügyi dolgozó jogosult a külön törvény(ek)ben foglalt engedély(ek) birtokában – jogi személyiséggel rendelkező vagy jogi személyiség nélküli – társas vállalkozás tagjaként, a társas vállalkozás nevében és felelősségére egészségügyi tevékenységet végezni.

(2) A társas vállalkozás tagjaként történő egészségügyi tevékenység végzése esetén a 10. § (2)–(3) bekezdéseiben foglaltakat értelemszerűen alkalmazni kell.

Munkaviszony és közalkalmazotti jogviszony

12. § (1) A munkaviszonyban és közalkalmazotti jogviszonyban – ideértve a külön jogszabály szerint központi gyakornoki rendszer keretében egészségügyi tevékenységet végző személyeket is – álló egészségügyi dolgozó (a továbbiakban együtt: alkalmazott) egészségügyi tevékenységet, amennyiben az egészségügyi szolgáltató megszakítás nélküli munkarendben működik
a) műszakbeosztás szerinti munkarendben,
b) műszakbeosztás szerinti munkarendben és ügyeleti, továbbá készenléti szolgálat útján
végezhet.

(2) Amennyiben az egészségügyi szolgáltató – ide nem értve a háziorvosi ügyeleti szolgálatokat – 22 óra és 6 óra között nem nyújt egészségügyi szolgáltatást, egy- vagy kétműszakos munkarendet kell megállapítani.

(3) Amennyiben az egészségügyi szolgáltató munkarendje szerint az egészségügyi szolgáltatások folyamatosan több mint 10 órán át, de nem 24 órán keresztül hozzáférhetők, több műszakot kell szervezni.

(4) Amennyiben a folyamatos egészségügyi ellátást, továbbá a fekvőbeteg-ellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató külön jogszabály alapján nem köteles a folyamatos működését műszakok szervezésével biztosítani, a folyamatos betegellátás ügyelet és készenlét szervezésével is ellátható.

(5) Az ügyelet az egészségügyi dolgozónak az egészségügyi szolgáltató napi munkarendje szerinti munkaidő befejezésétől a következő napi munkarend szerinti munkaidő kezdetéig az egészségügyi szolgáltató által meghatározott helyen és időben való rendelkezésre állása és a következő napi munkarend szerinti munkaidő kezdetéig nem halasztható feladatok ellátása érdekében történő munkavégzése.

(6) A készenlét az egészségügyi dolgozónak az egészségügyi szolgáltató napi munkarendje szerinti munkaidő befejezésétől a következő napi munkarend szerinti munkaidő kezdetéig az egészségügyi dolgozó által megjelölt és a munkavégzés helyére figyelemmel reálisan elérhető helyen és időben való rendelkezésre állása.

13. § (1) Az alkalmazott egészségügyi dolgozó számára hathavi munkaidőkeret állapítható meg. A heti munkaidő – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a munkáltató rendelkezése szerint a 48 órát nem haladhatja meg.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően – külön, írásba foglalt megállapodás alapján – az alkalmazott egészségügyi dolgozó heti legfeljebb 12 óra önként vállalt többletmunkát végezhet. Az egészségügyi dolgozó többletmunka vállalására nem kényszeríthető, jogos érdeke ezzel összefüggésben nem csorbítható, érdekérvényesítési lehetősége nem korlátozható. Az egészségügyi dolgozók között tilos hátrányos megkülönböztetést tenni a többletmunka vállalásával összefüggésben.

(3) Az egészségügyi szolgáltató az önként vállalt többletmunkáról külön jogszabályban meghatározott tartalommal nyilvántartást köteles vezetni.

(4) Az (1) és (2) bekezdésben szereplő munkavégzés együttes időtartama nem haladhatja meg a heti 60 órát.

(5) Az alkalmazott egészségügyi dolgozó egy naptári napra eső egészségügyi tevékenységének időtartama a 12 órát akkor sem haladhatja meg, ha az egészségügyi tevékenység végzésére párhuzamosan több vagy több fajta jogviszony keretében kerül sor.

(6) Amennyiben az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter (a továbbiakban: miniszter) rendeletében meghatározott rendkívüli körülmények ezt szükségessé teszik, az alkalmazott egészségügyi dolgozó munkavégzése nem esik az (1) és az (5) bekezdések szerinti korlátozás alá.

(7) Adott naptári napon folytatott egészségügyi tevékenység befejezése és a következő naptári napon megkezdett egészségügyi tevékenység között legalább 11 óra – a felek eltérő megállapodása alapján legalább 8 óra – időtartamnak kell eltelnie.

(8) Az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszony alapján oktatói feladatokat is ellátó egészségügyi dolgozók tekintetében az (1)–(4) bekezdésekben foglaltakat az oktatói és az egészségügyi tevékenység együttes végzésére kell alkalmazni.

14. § Az alkalmazott egészségügyi dolgozó által önként vállalt többletmunkavégzés keretében végzett munka egy órára eső díjazásának mértéke a külön jogszabályban meghatározott díj 50%-kal megemelt összege.

15. § (1) Az alkalmazott egészségügyi dolgozó munkaidejébe a pontszerző kötelező továbbképzésére fordított időből – ideértve a kongresszusi részvételt is – az egészségügyi szolgáltató szabályzata szerint megállapított időt be kell számítani.

(2) Az (1) bekezdés szerint figyelembe vehető idő évi 3 munkanapnál kevesebb és 10 munkanapnál több nem lehet.

Közszolgálati jogviszony és szolgálati viszony

16. § (1) Az egészségügyi dolgozó közszolgálati jogviszony keretében csak az őt foglalkoztató közigazgatási szerv tevékenységével összefüggő egészségügyi tevékenység végzésére jogosult.

(2) Az egészségügyi dolgozó jogosult egészségügyi tevékenység végzése céljából a külön törvényben nevesített szervekkel szolgálati viszonyt létesíteni.

(3) A (2) bekezdésben foglalt jogviszony létesítése hiányában is jogosult a sorkatonai szolgálatot teljesítő egészségügyi dolgozó – ideértve a polgári szolgálatot teljesítőket is – egészségügyi tevékenység végzésére.

(4) Az (1)–(2) bekezdés szerinti jogviszonyban álló egészségügyi dolgozó által végzett egészségügyi tevékenységre a 12–13. §-okban foglaltakat, illetve továbbképzésére a 15. §-ban foglaltakat értelemszerűen alkalmazni kell.

Önkéntes segítő

17. § (1) Az egészségügyi szolgáltatók feladataiban önkéntes segítőként
a) az egészségügyi dolgozó,
b) hivatásszerűen nem közvetlen betegellátással foglalkozó egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személy,
c) minden egészségügyi képesítést nem igénylő feladat ellátásában segítséget adni kívánó személy
részt vehet.
(2) Az (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott személy az egészségügyi szolgáltatóval – a 9. §-ban foglalt tartalom szerint – kötött megállapodás alapján, az egészségügyi szolgáltató nevében és felelősségére, díjazás nélkül működhet közre a szolgáltató által nyújtott egészségügyi szolgáltatásokban.
(3) Az (1) bekezdés *b)* pontja szerinti személy a szakmai gyakorlata megőrzése céljából, önkéntes segítőként jogosult a betegellátásban részt venni.
(4) Az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja szerinti önkéntes segítő csak olyan egészségügyi tevékenység végzésében működhet közre, amelyre nézve megfelel a 7. § (1) bekezdés *a)* és *d)* pontjában foglalt feltételeknek.
(5) Az egészségügyi szolgáltató a betegellátás biztonsága érdekében megkövetelheti a beteg jó közérzetét, testi-lelki egyensúlyát és életvitelét segítő tevékenységben részt vevő, (1) bekezdés *c)* pontja szerinti önkéntes segítő egészségi alkalmasságának vizsgálatát.
(6) Az egészségügyi szolgáltató feladataiban önkéntes segítőként nem működhet közre – a munkakörébe tartozó feladatai körében – az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló más jogviszonyban álló dolgozó.

A különböző jogviszonyban foglalkoztatott egészségügyi dolgozók együttműködése

18. § (1) Az egészségügyi szolgáltató által nyújtott ellátásokban közreműködő egészségügyi dolgozók, függetlenül a munkavégzésre irányuló jogviszonyuk típusától, a (2) bekezdésben foglalt szabályzat szerint kötelesek az egészségügyi tevékenység végzése során együttműködni.
(2) Az az egészségügyi szolgáltató, amely az egészségügyi szolgáltatásait több típusú jogviszony keretében ténykedő egészségügyi dolgozók közreműködésével nyújtja, szabályzatban köteles rendezni a feladatok ellátása során az egyes dolgozókat megillető utasításadási jogosultságokat.
(3) A szabályzat kidolgozását a szakmai kamarák ajánlások összeállításával segíthetik elő.

Az egészségügyi közszolgáltatást nyújtó egészségügyi dolgozókra vonatkozó speciális rendelkezések

19. § (1) Az állami költségvetésből, illetve az Egészségbiztosítási Alapból külön jogszabályok szerint finanszírozott egészségügyi szolgáltatók keretében egészségügyi tevékenységet végző egészségügyi dolgozó feladatainak ellátása során köteles figyelembe venni a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 19. § (1) bekezdése alapján, az adott finanszírozott ellátásra a miniszter által meghatározott vizsgálati és terápiás eljárási rendet is.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt egészségügyi szolgáltatónál történő tevékenység keretében, továbbá az Ebtv. 32. §-a szerint gyógyszer és gyógyászati segédeszköz társadalombiztosítási támogatással történő rendelésére jogosító szerződés alapján gyógyszert vagy gyógyászati segédeszközt rendelő orvos a rendelés során köteles figyelembe venni az (1) bekezdésben említett terápiás eljárási rendet, valamint az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium által közzétett gyógyszerterápiás ajánlásokat.

IV. Fejezet

AZ EGÉSZSÉGÜGYI TEVÉKENYSÉG VÉGZÉSÉRE VALÓ ALKALMASSÁG

20. § (1) Egészségügyi tevékenység végzésére csak az az egészségügyi dolgozó jogosult, aki egészségi, mentális és fizikai (a továbbiakban együtt: egészségi) állapotára tekintettel az adott tevékenység végzésére képes és alkalmas (a továbbiakban: munkaköri alkalmasság).

(2) Az egészségügyi tevékenység megkezdése előtt az egészségügyi dolgozó előzetes alkalmassági vizsgálaton, az egészségügyi szolgáltató rendelkezése szerinti gyakorisággal pedig időszakos alkalmassági vizsgálaton vesz részt.

(3) Az alkalmassági vizsgálat az egészségügyi dolgozót foglalkoztató, illetve foglalkoztatni kívánó egészségügyi szolgáltatóval e feladat ellátására szerződött, vagy általa működtetett foglalkozás-egészségügyi szolgálatnál végezhető el.

(4) Amennyiben az egészségügyi dolgozó nem kívánja az alkalmassági vizsgálatot az őt foglalkoztató egészségügyi szolgáltatónál elvégeztetni, alkalmasságának megállapítását – saját költségére – más arra jogosult egészségügyi szolgáltatónál is kezdeményezheti.

(5) A 7. § (2) bekezdés *b)* és *c)* pontjában foglalt jogviszony keretében egészségügyi tevékenységet végző egészségügyi dolgozó alkalmassági vizsgálatának elvégzésére a miniszter rendeletében meghatározott foglalkozás-egészségügyi szolgálat jogosult.

21. § (1) Az alkalmassági vizsgálat célja annak megállapítása, hogy az egészségügyi dolgozó

a) nem szenved a miniszter rendeletében nevesített, az adott egészségügyi tevékenység gyakorlását kizáró megbetegedésben és a feladatkörébe tartozó egészségügyi tevékenység végzésére egészségi állapota alapján alkalmas,

b) nem szenved az *a)* pont szerinti megbetegedésben, de más betegsége, illetve fizikai vagy mentális állapota (a továbbiakban együtt: betegsége) miatt egészségügyi tevékenység végzésére ideiglenes vagy végleges jelleggel alkalmatlan,

c) az *a)* vagy a *b)* pont szerinti betegsége miatt egészségügyi tevékenység végzésére korlátozással alkalmas.

(2) Amennyiben az alkalmassági vizsgálat során az egészségügyi dolgozó

a) ideiglenes alkalmasságát állapítják meg, meg kell határozni az alkalmatlanság időtartamát, illetve amennyiben ez nem lehetséges, az egészségi alkalmasság felülvizsgálatának időpontját,

b) korlátozással történő alkalmasságát állapítják meg, meg kell határozni azoknak az egészségügyi tevékenységeknek a körét, amelyek végzésére az egészségügyi dolgozó nem alkalmas.

22. § (1) Amennyiben a vizsgálat alapján az egészségügyi dolgozó az általa ellátott, illetve ellátandó munkakörre egészségileg alkalmas, a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa a munkaköri alkalmasságot igazolja.

(2) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti vizsgálat alapján a munkaköri alkalmasság nem igazolható, a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa az egészségügyi dolgozó hozzájárulásával a munkaköri alkalmasságának vizsgálatát az Országos Közegészségügyi Központ Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézeténél (a továbbiakban: OKK OMFI) kezdeményezi. Az OKK OMFI a vizsgálat elvégzéséről 8 munkanapon belül gondoskodik.

(3) Ha a (2) bekezdés szerinti vizsgálat az egészségügyi dolgozó munkakörre való alkalmasságát állapítja meg, azt az (1) bekezdésben foglaltak szerint igazolja. Amennyiben a vizsgálat eredményeként az egészségügyi dolgozó alkalmatlannak, illetve korlátozással alkalmasnak minősül, az OKK OMFI kezdeményezi az alkalmatlanság 23. § szerinti megállapítását.

23. § (1) Az egészségügyi dolgozó alkalmasságát elbíráló szervezet az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatnak az egészségügyi dolgozó lakóhelye vagy az egészségügyi szolgáltató telephelye szerint illetékes megyei (fővárosi) intézeténél (a továbbiakban: egészségügyi hatóság) kezdeményezi, hogy az egészségügyi dolgozó adott munkakörre való alkalmatlanságát, illetve korlátozással történő alkalmasságát állapítsa meg, illetve amennyiben indokolt az egészségügyi dolgozót – valamennyi munkakörre kiterjedő hatállyal – az egészségügyi tevékenység folytatásától tiltsa el.

(2) Az egészségügyi tevékenységtől való eltiltásra irányuló eljárás lefolytatása során igazságügyi orvos szakértőt kell kirendelni.

(3) Amennyiben a (2) bekezdés szerinti eljárás az egészségügyi dolgozó egészségügyi tevékenységtől való eltiltásával, illetve egy munkakörre való végleges alkalmatlanság, vagy korlátozással történő alkalmasság megállapításával végződik, erről a működési nyilvántartást vezető szervet értesíteni kell.

24. § Amennyiben az egészségügyi dolgozó egészségügyi tevékenység gyakorlásától való eltiltására a belátási képesség érintettsége miatt kerül sor és az érintett egészségügyi dolgozó orvos, az egészségügyi hatóság kezdeményezi az Országos Egészségbiztosítási Pénztárnál a pro família gyógyszerrendelésre jogosító szerződés felmondását.

25. § (1) Az egészségügyi szolgáltató szabályzatában az általa foglalkoztatott egészségügyi dolgozók időszakos alkalmassági vizsgálatát rendelheti el.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól függetlenül is jogosult az egészségügyi szolgáltató az általa foglalkoztatott egészségügyi dolgozó soron kívüli alkalmassági vizsgálatát elrendelni. A vizsgálatot írásban, indokolással ellátva kezdeményezheti a szolgáltató, és a dolgozó ebben az esetben is élhet a 20. § (4) bekezdésben biztosított lehetőséggel.

(3) Az egyéni egészségügyi vállalkozók, illetve a társas vállalkozás tagjaként egészségügyi tevékenységet végző egészségügyi dolgozók időszakos, illetve soron kívüli egészségi alkalmasságának vizsgálatát a tevékenységüket engedélyező egészségügyi hatóság kezdeményezheti, illetve a kezdeményezés eredménytelensége esetén a vizsgálatot elrendelheti.

26. § (1) Az egészségügyi tevékenység végzésére alkalmasnak minősített egészségügyi dolgozó sem végezhet egészségügyi tevékenységet, amennyiben pillanatnyi egészségi állapota következtében a beteg számára nagyobb kockázatot jelentene a tevékenységével, mint amelyet annak elmaradásával okozna.

(2) Az egészségügyi dolgozók alkalmassági vizsgálatára egyebekben a munkaköri alkalmasság véleményezéséről rendelkező jogszabályok előírásait kell alkalmazni.

27. § Az egészségügyi tevékenységet nem végző, de a munkakörük szerint a betegekkel közvetlenül érintkező 4. § *b)* pontja szerinti egészségügyben dolgozók, valamint az egészségügyi tevékenység végzésében tanulói vagy hallgatói jogviszony alapján közreműködő személyek alkalmassági vizsgálatára a 20. § rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell.

V. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

28. § (1) Ez a törvény 2004. május l-jén lép hatályba.

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy meghatározza a folyamatos egészségügyi ellátás szervezésének szakmai követelményeit, továbbá az egészségügyi tevékenységre való alkalmasság részletes szabályait.

(3) A törvény hatálybalépésével egyidejűleg

a) hatályát veszti az Eütv. 114. és 128. §-a, és 77. § (3) bekezdéséből a „legnagyobb" szövegrész,

b) a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény a következő 43/A. §-sal egészül ki:

„43/A. § (1) A 43. § (1) bekezdés szerint számított szolgálati időn túl az egészségügyi dolgozók esetében kiegészítő szolgálati időként kell figyelembe venni a külön törvényben meghatározott, a heti 48 órát meghaladó önként vállalt többletmunkavégzésnek – a munkáltató által munkaórában igazolt – 2004. május 1-jét követő, – napi 8 óra alapulvételével átszámított – időtartamát.

(2) Az (1) bekezdés és a 43. § (1) bekezdés szerint külön-külön számított szolgálati idő együttes időtartamát a 12., 20., 29. és 34. §-ok alkalmazásánál kell figyelembe venni.

(3) A kiegészítő szolgálati időre vonatkozó részletes szabályokat a Kormány rendeletben állapítja meg."

(4) A 18. § szerinti szabályzatot az egészségügyi szolgáltató e törvény hatálybalépését követő 30 napon belül készíti el.

(5) E törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek, és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

– a Tanács 1993. november 23-i, 93/104/EK irányelve a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól,

– az Európai Parlament és a Tanács 2000. június 22-i, 2000/34/EK irányelve a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló 93/104/EK tanácsi irányelvnek az abból kizárt ágazatok és tevékenységek szabályozása céljából történő módosításáról.

TARTALOMJEGYZÉK

2003. évi LXXXIV. törvény ---- 1
az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről ---- 1
I. Fejezet ---- 1
ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK ---- 1
A törvény célja ---- 1
A törvény hatálya ---- 1
Alapelvek ---- 2
Fogalommeghatározások ---- 2
II. Fejezet ---- 2
AZ EGÉSZSÉGÜGYI TEVÉKENYSÉG VÉGZÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI ---- 2
III. Fejezet ---- 3
AZ EGÉSZSÉGÜGYI TEVÉKENYSÉG VÉGZÉSÉRE IRÁNYULÓ EGYES JOGVISZONYOK ---- 3
A szabadfoglalkozás ---- 4
Egyéni egészségügyi vállalkozás ---- 5
Társas vállalkozás ---- 5
Munkaviszony és közalkalmazotti jogviszony ---- 5
Közszolgálati jogviszony és szolgálati viszony ---- 6
Önkéntes segítő ---- 7
A különböző jogviszonyban foglalkoztatott egészségügyi dolgozók együttműködése ---- 7
Az egészségügyi közszolgáltatást nyújtó egészségügyi dolgozókra vonatkozó speciális rendelkezések ---- 7
IV. Fejezet ---- 8
AZ EGÉSZSÉGÜGYI TEVÉKENYSÉG VÉGZÉSÉRE VALÓ ALKALMASSÁG ---- 8
V. Fejezet ---- 9
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK ---- 10